ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

षष्ठ काण्डे, चतुर्थः प्रश्नः

Table of Contents

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः...................................... 3

6.4 षष्ठ काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं 3

==============================

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

6.4 षष्ठ काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.4.1.1 - Kramam

यज्ञेन वै । वै प्रजापतिः । प्रजापतिः प्रजाः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजा असृजत । प्रजा इति प्र – जाः । असृजत ताः । ता उपयड्भिः । उपयड्भिरेव । उपयड्भिरित्युपयट् – भिः । एवासृजत । असृजत यत् । यदुपयजः । उपयज उपयजति । उपयज इत्युप – यजः । उपयजति प्रजाः । उपयजतीत्युप – यजति । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव तत् । तद् यजमानः । यजमानः सृजते । सृजते जघनार्द्धात् । जघनार्द्धादव । जघनार्द्धादिति जघन – अर्द्धात् । अव द्यति । द्यति जघनार्द्धात् । जघनार्द्धाद्धि । जघनार्द्धादिति जघन – अर्द्धात् । हि प्रजाः । प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः ।

प्रजायन्ते स्थविमतः । प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । स्थविमतोऽव ।

अव द्यति । द्यति स्थविमतः । स्थविमतो हि । हि प्रजाः ।

प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजायन्तेऽसम्भिन्दन्न् ।

प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । असम्भिन्दन्नव ।

असम्भिन्दन्नित्यसम् – भिन्दन्न् । अव द्यति । द्यति प्राणानाम् ।

प्राणानामसम्भेदाय । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । असम्भेदाय न ।

असम्भेदायेत्यसम् – भेदाय । न पर्यावर्तयति । पर्यावर्तयति यत् ।

पर्यावर्तयतीति परि – आवर्तयति । यत् पर्यावर्तयेत् ।

पर्यावर्तयेदुदावर्तः । पर्यावर्तयेदिति परि – आवर्तयेत् । उदावर्तः

प्रजाः । प्रजाः ग्राहुकः । प्रजा इति प्र – जाः । ग्राहुकः स्यात् ।

स्याथ् समुद्रम् । समुद्रम् गच्छ । गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह ।

आह रेतः । रेत एव । **1** (**50/68**)

TS 6.4.1.2 - Kramam

एव तत् । तद् दधाति । दधात्यन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् गच्छ ।

गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आहान्तरिक्षेण । अन्तरिक्षेणैव ।

एवास्मै । अस्मै प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः ।

प्र जनयति । जनयत्यन्तरिक्षम् । अन्तरिक्ष॒ꣳ हि । ह्यनु । अनु प्रजाः ।
प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजायन्ते देवम् ।
प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । देवꣳ सवितारम् । सवितारम् गच्छ ।
गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आह सवितृप्रसूतः । सवितृप्रसूत
एव । सवितृप्रसूत इति सवितृ – प्रसूतः । एवास्मै । अस्मै प्रजाः ।
प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्र जनयति । जनयत्यहोरात्रे ।
अहोरात्रे गच्छ । अहोरात्रे इत्यहः – रात्रे । गच्छ स्वाहा । स्वाहेति ।
इत्याह । आहाहोरात्राभ्याम् । अहोरात्राभ्यामेव ।
अहोरात्राभ्यामित्यहः – रात्राभ्याम् । एवास्मै । अस्मै प्रजाः ।
प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्र जनयति । जनयत्यहोरात्रे ।
अहोरात्रे हि । अहोरात्रे इत्यहः – रात्रे । ह्यनु । अनु प्रजाः ।
प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजायन्ते मित्रावरुणौ ।
प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । मित्रावरुणौ गच्छ । मित्रावरुणाविति
मित्रा – वरुणौ । गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । **2 (50/62)**

TS 6.4.1.3 - Kramam

इत्याह । आह प्रजासु । प्रजास्वेव । प्रजास्विति प्र – जासु ।
एव प्रजातासु । प्रजातासु प्राणापानौ । प्रजातास्विति प्र – जातासु ।
प्राणापानौ दधाति । प्राणापानाविति प्राण–अपानौ । दधाति सोमम् ।
सोमम् गच्छ । गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आह सौम्याः ।
सौम्या हि । हि देवतया । देवतया प्रजाः । प्रजा यज्ञम् । प्रजा इति
प्र – जाः । यज्ञम् गच्छ । गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह ।
आह प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव यज्ञियाः ।
यज्ञियाः करोति । करोति छन्दाꣳसि । छन्दाꣳसि गच्छ ।
गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आह पशवः । पशवो वै ।
वै छन्दाꣳसि । छन्दाꣳसि पशून् । पशूनेव । एवाव । अव रुन्धे ।
रुन्धे द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी गच्छ । द्यावापृथिवी इति
द्यावा – पृथिवी । गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आह प्रजाः ।
प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव प्रजाताः । प्रजाता
द्यावापृथिवीभ्याम् । प्रजाता इति प्र – जाताः ।
द्यावापृथिवीभ्यामुभयतः । द्यावापृथिवीभ्यामिति द्यावा–पृथिवीभ्याम् ।

उभयतः परि । परि गृह्णाति । गृह्णाति नभः ।
नभो दिव्यम् । 3 (50/59)

TS 6.4.1.4 - Kramam

दिव्यम् गच्छ । गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आह प्रजाभ्यः ।
प्रजाभ्य एव । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । एव प्रजाताभ्यः ।
प्रजाताभ्यो वृष्टिम् । प्रजाताभ्य इति प्र - जाताभ्यः । वृष्टिम् नि ।
नि यच्छति । यच्छत्यग्निम् । अग्निम् वैँश्वानरम् । वैश्वानरम् गच्छ ।
गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आह प्रजाः । प्रजा एव ।
प्रजा इति प्र - जाः । एव प्रजाताः । प्रजाता अस्याम् । प्रजाता
इति प्र - जाताः । अस्याम् प्रति । प्रतिष्ठापयति । स्थापयति
प्राणानाम् । प्राणानाम् वैँ । प्राणानामिति प्र - अनानाम् । वा एषः ।
एषोऽव । अव द्यति । द्यति यः । योऽवद्यति । अवद्यति गुदस्य ।
अवद्यतीत्यव - द्यति । गुदस्य मनः । मनो मे । मे हार्दि ।
हार्दि यच्छ । यच्छेति । इत्याह । आह प्राणान् । प्राणानेव ।
प्राणानिति प्र - अनान् । एव यथास्थानम् । यथास्थानमुप ।
यथास्थानमिति यथा - स्थानम् । उप ह्वयते । ह्वयते पशोः ।

पशोर् वै । वा आलब्धस्य । आलब्धस्य हृदयम् ।
आलब्धस्येत्या - लब्धस्य । हृदय॑ꣳ शुक् । शुगृच्छति ।
ऋच्छति सा । सा हृदयशूलम् ( ) । हृदयशूलमभि ।
हृदयशूलमिति हृदय - शूलम् । **4 (50/60)**

TS 6.4.1.5 - Kramam

अभि सम् । समेति । एति यत् । यत् पृथिव्याम् । पृथिव्या॑ꣳ
हृदयशूलम् । हृदयशूलमुद्वासयेत् । हृदयशूलमिति हृदय-शूलम् ।
उद्वासयेत् पृथिवीम् । उद्वासयेदित्युत् - वासयेत् । पृथिवी॑ꣳ
शुचा । शुचाऽर्पयेत् । अर्पयेद् यत् । यदप्सु । अप्स्वपः ।
अप्स्वित्यप् - सु । अपः शुचा । शुचाऽर्पयेत् । अर्पयेच्छुष्कस्य ।
शुष्कस्य च । चार्द्रस्य । आर्द्रस्य च । च सन्धौ । सन्धावुत् ।
सन्धाविति सम् - धौ । उद् वासयति । वासयत्युभयस्य ।
उभयस्य शान्त्यै । शान्त्यै यम् । यम् द्विष्यात् । द्विष्यात् तम् ।
तम् ध्यायेत् । ध्यायेच्छुचा । शुचैव । एवैनम् । एनमर्पयति ।
अर्पयतीत्यर्पयति ॥ **5 (32/36)** ***(रेतो - मित्रावरुणौ - गच्छ - स्वाहा - नभो - हृदयशूलम् - द्वात्रि॑ꣳशच्च) (A1)***

TS 6.4.2.1 - Kramam

देवा वै । वै यज्ञम् । यज्ञमाग्नीद्ध्रे । आग्नीद्ध्रे वि । आग्नीद्ध्र

इत्याग्नि - इद्ध्रे । व्यभजन्त । अभजन्त ततः । ततो यत् ।

यदत्यशिष्यत । अत्यशिष्यत तत् । अत्यशिष्यतेत्यति - अशिष्यत ।

तदब्रुवन्न् । अब्रुवन् वसतु । वसतु नु । नु नः । न इदम् । इदमिति ।

इति तत् । तद् वसतीवरीणाम् । वसतीवरीणाम्ँ वसतीवरित्वम् ।

वसतीवरित्वम् तस्मिन्न् । वसतीवरित्वमिति वसतीवरि - त्वम् ।

तस्मिन् प्रातः । प्रातर् न । न सम् । समशक्नुवन् । अशक्नुवन् तत् ।

तदफ्सु । अफ्सु प्र । अफ्सित्यप्-सु । प्रावेशयन् । अवेशयन् ताः ।

ता वसतीवरीः । वसतीवरीरभवन् । अभवन् वसतीवरीः । वसतीवरीर्

गृह्णाति । गृह्णाति यज्ञः । यज्ञो वै । वै वसतीवरीः । वसतीवरीर्

यज्ञम् । यज्ञमेव । एवारभ्य । आरभ्य गृहीत्वा । आरभ्येत्या - रभ्य ।

गृहीत्वोप । उप वसति । वसति यस्य । यस्यागृहीताः ।

अगृहीता अभि । अभि निम्रोचेत् । निम्रोचेदनारब्धः । निम्रोचेदिति

नि - म्रोचेत् । अनारब्धोऽस्य । अनारब्ध इत्यना - रब्धः ।

अस्य यज्ञः । यज्ञः स्यात् । स्याद् यज्ञम् । **6** (**50/57**)

TS 6.4.2.2 - Kramam

यज्ञम् ँवि । विच्छिन्द्यात् । छिन्द्याज् ज्योतिष्या । ज्योतिष्या वा ।

वा गृह्णीयात् । गृह्णियाद्धिरण्यम् । हिरण्यम् ँवा । वाऽवधाय ।

अवधाय सशुक्राणाम् । अवधायेत्यव - धाय । सशुक्राणमेव ।

सशुक्राणामिति स - शुक्राणाम् । एव गृह्णाति । गृह्णाति यः ।

यो वा । वा ब्राह्मणः । ब्राह्मणो बहुयाजी । बहुयाजी तस्य ।

बहुयाजीति बहु-याजी । तस्य कुम्भ्यानाम् । कुम्भ्यानाम् गृह्णीयात् ।

गृह्णीयाथ् सः । स हि । हि गृहीतवसतीवरीकः । गृहीतवसतीवरीको

वसतीवरीः । गृहीतवसतीवरीक इति गृहीत - वसतीवरीकः ।

वसतीवरीर् गृह्णाति । गृह्णाति पशवः । पशवो वै । वै वसतीवरीः ।

वसतीवरीः पशून् । पशूनेव । एवारभ्य । आरभ्य गृहीत्वा ।

आरभ्येत्या - रभ्य । गृहीत्वोप । उप वसति । वसति यत् ।

यदन्वीपम् । अन्वीपम् तिष्ठन् । तिष्ठन् गृह्णीयात् ।

गृह्णीयान् निर्मार्गुकाः । निर्मार्गुका अस्मात् । निर्मार्गुका इति

निः - मार्गुकाः । अस्मात् पशवः । पशवः स्युः । स्युः प्रतीपम् ।

प्रतीपम् तिष्ठन्न् । तिष्ठन् गृह्णाति । गृह्णाति प्रतिरुद्ध्य । प्रतिरुद्ध्यैव ।

प्रतिरुद्ध्येति प्रति – रुद्ध्य । एवास्मै । अस्मै पशून् ।

पशून् गृह्णाति । गृह्णातीन्द्रः । इन्द्रो वृत्रम् । **7 (50/57)**

TS 6.4.2.3 - Kramam

वृत्रमहन्न् । अहन्थ् सः । सोऽपः । अपोऽभि । अभ्यम्रियत ।

अम्रियत तासाम् । तासाम् ँयत् । यन् मेद्ध्यम् । मेद्ध्यम् ँयज्ञियम् ।

यज्ञियꣳ सदेवम् । सदेवमासीत् । सदेवमिति स – देवम् ।

आसीत् तत् । तदति । अत्यमुच्यत । अमुच्यत ताः । ता वहन्तीः ।

वहन्तिरभवन् । अभवन् वहन्तीनाम् । वहन्तीनाम् गृह्णाति ।

गृह्णाति याः । या एव । एव मेद्ध्याः । मेद्ध्या यज्ञियाः । यज्ञियाः

सदेवाः । सदेवा आपः । सदेवा इति स – देवाः । आपस्तासाम् ।

तासामेव । एव गृह्णाति । गृह्णाति न । नान्तमाः । अन्तमा वहन्तीः ।

वहन्तीरति । अतीयात् । इयाद् यत् । यदन्तमाः । अन्तमा वहन्तीः ।

वहन्तीरतीयात् । अतीयाद् यज्ञम् । अतीयादित्यति – इयात् ।

यज्ञमति । अति मन्येत । मन्येत न । न स्थावराणाम् ।

स्थावराणाम् गृह्णीयात् । गृह्णीयाद् वरुणगृहीताः । वरुणगृहीता वै ।

वरुणगृहीता इति वरुण – गृहीताः । वै स्थावराः । स्थावरा यत् ।

यथ् स्थावराणाम् । स्थावराणाम् गृह्णीयात् ।

गृह्णीयाद् वरुणेन । **8 (50/54)**

TS 6.4.2.4 - Kramam

वरुणेनास्य । अस्य यज्ञम् । यज्ञम् ग्राहयेत् । ग्राहयेद् यत् । यद् वै ।

वै दिवा । दिवा भवति । भवत्यपः । अपो रात्रिः । रात्रिः प्र ।

प्र विशति । विशति तस्मात् । तस्मात् ताम्राः । ताम्रा आपः ।

आपो दिवा । दिवा ददृश्रे । ददृश्रे यत् । यन् नक्तम् । नक्तम् भवति ।

भवत्यपः । अपोऽहः । अहः प्र । प्र विशति । विशति तस्मात् ।

तस्माच् चन्द्राः । चन्द्रा आपः । आपो नक्तम् । नक्तम् ददृश्रे ।

ददृश्रे छायायै । छायायै च । चातपतः । आतपतश्च । आतपत

इत्या - तपतः । च सन्धौ । सन्धौ गृह्णाति । सन्धाविति सम्-धौ ।

गृह्णात्यहोरात्रयोः । अहोरात्रयोरेव । अहोरात्रयोरित्यहः - रात्रयोः ।

एवास्मै । अस्मै वर्णम् । वर्णम् गृह्णाति । गृह्णाति हवीष्मतीः ।

हविष्मतीरिमाः । इमा आपः । आप इति । इत्याह ।

आह हविष्कृतानाम् । हविष्कृतानामेव । हविष्कृतानामिति

हविः - कृतानाम् । एव गृह्णाति । गृह्णाति हविष्मान् ।

हविष्मा॒ꣳ॑ अस्तु । अस्तु॒ सूर्यः॑ । **9** (**50/54**)

TS 6.4.2.5 - Kramam

सूर्य॒ इति॑ । इत्याह॑ । आ॒ह॒ सशु॑क्राणाम् । सशु॑क्राणाम॒ेव ।

सशु॑क्राणामि॒ति॒ स – शु॒क्रा॒णा॒म् । ए॒व गृ॑ह्णाति । गृ॒ह्णा॒त्य॒नु॒ष्टुभा॑ ।

अ॒नु॒ष्टु॑भा गृह्णाति । अ॒नु॒ष्टु॑भेत्यनु – स्तुभा॑ । गृ॒ह्णा॒ति॒ वाक् । वाग् वै ।

वा अ॑नु॒ष्टुक् । अ॒नु॒ष्टुग् वा॒चा । अ॒नु॒ष्टु॑गित्यनु – स्तुक् । वा॒चैव ।

ए॒वैना॑ः । ए॒नाः॒ सर्व॑या । सर्व॑या गृह्णाति । गृ॒ह्णा॒ति॒ चतु॑ष्पदया ।

चतु॑ष्पद॒यर्चा । चतु॑ष्पद॒येति॒ चतुः – प॒द॒या॒ । ऋ॒चा गृ॑ह्णाति । गृ॒ह्णा॒ति॒

त्रिः । त्रिः सा॑दयति । सा॒द॒य॒ति॒ स॒प्त । स॒प्त सम् । सम् प॑द्यन्ते ।

प॒द्य॒न्ते॒ स॒प्तप॑दा । स॒प्तप॒दा शक्व॑री । स॒प्तप॒देति॒ स॒प्त – प॒दा॒ ।

शक्व॑री प॒शवः॑ । प॒शवः॒ शक्व॑री । शक्व॑री प॒शून् । प॒शू॒नेव ।

ए॒वाव॑ । अव॑ रुन्धे । रु॒न्धे॒ऽस्मै । अ॒स्मै वै । वै लो॒का॑य ।

लो॒का॒य॒ गार्.ह॑पत्यः । गार्.ह॑पत्य॒ आ । गार्.ह॑पत्य॒ इ॒ति॒

गार्.ह॑ – प॒त्यः॒ । आ धी॑यते । धी॒य॒ते॒ऽमु॒ष्मै॑ । अ॒मु॒ष्मा॑ आहव॒नीय॑ः ।

आ॒ह॒व॒नी॒यो॒ यत् । आ॒ह॒व॒नी॒य॒ इ॒त्या॑ – ह॒व॒नी॑यः । यद् गार्.ह॑पत्ये ।

गार्.ह॑पत्य उपसा॒दये॑त् । गार्.ह॑पत्य॒ इ॒ति॒ गार्.ह॑ – प॒त्ये॒ ।

उपसादयेदस्मिन् । उपसादयेदित्युप – सादयेत् । अस्मिन् ँल्लोके ।
लोके पशुमान् । पशुमान्थ् स्यात् । पशुमानिति पशु – मान् ।
स्याद् यत् । यदाहवनीये । आहवनीयेऽमुष्मिन्न् । आहवनीय
इत्या – हवनीये । अमुष्मिन् ँल्लोके । **10 (50/61)**

TS 6.4.2.6 - Kramam

लोके पशुमान् । पशुमान्थ् स्यात् । पशुमानिति पशु – मान् ।
स्यादुभयोः । उभयोरुप । उप सादयति । सादयत्युभयोः ।
उभयोरेव । एवैनम् । एनम् ँल्लोकयोः । लोकयोः पशुमन्तम् ।
पशुमन्तम् करोति । पशुमन्तमिति पशु – मन्तम् । करोति सर्वतः ।
सर्वतः परि । परि हरति । हरति रक्षसाम् । रक्षसामपहत्यै ।
अपहत्या इन्द्राग्नियोः । अपहत्या इत्यप – हत्यै । इन्द्राग्नियोर्
भागधेयीः । इन्द्राग्नियोरितीन्द्र – अग्नियोः । भागधेयीः स्थ ।
भागधेयीरिति भाग – धेयीः । स्थेति । इत्याह । आह यथायजुः ।
यथायजुरेव । यथायजुरिति यथा – यजुः । एवैतत् । एतदाग्नीद्ध्रे ।
आग्नीद्ध्र उप । आग्नीद्ध्र इत्याग्नि – इद्ध्रे । उप वासयति ।
वासयत्येतत् । एतद् वै । वै यज्ञस्य । यज्ञस्यापराजितम् ।

अपराजितम् ँयत् । अपराजितमित्यपरा – जितम् । यदाग्नीद्ध्रम् ।
आग्नीद्ध्रम् ँयत् । आग्नीद्ध्रमित्याग्नि – इद्ध्रम् । यदेव ।
एव यज्ञस्य । यज्ञस्यापराजितम् । अपराजितम् तत् ।
अपराजितमित्यपरा – जितम् । तदेव । एवैनाः । एना उप ।
उप वासयति । वासयति यतः । यतः खलु । खलु वै । वै यज्ञस्य ।
यज्ञस्य विततस्य । विततस्य न । विततस्येति वि – ततस्य ।
न क्रियते ( ) । क्रियते तत् । तदनु । अनु यज्ञम् । यज्ञꣳ रक्षाꣳसि ।
रक्षाꣳस्यव । अव चरन्ति । चरन्ति यत् । यद् वहन्तीनाम् ।
वहन्तिनाम् गृह्णाति । गृह्णाति क्रियमाणम् । क्रियमाणमेव । एव तत् ।
तद् यज्ञस्य । यज्ञस्य शये । शये रक्षसाम् । रक्षसामनन्ववचाराय ।
अनन्ववचाराय न । अनन्ववचारायेत्यननु – अवचाराय । न हि ।
ह्येताः । एता ईलयन्ति । ईलयन्त्या । आ तृतीयसवनात् ।
तृतीयसवनात् परि । तृतीयसवनादिति तृतीय – सवनात् ।
परि शेरे । शेरे यज्ञस्य । यज्ञस्य सन्तत्यै ।
सन्तत्या इति सम् – तत्यै ॥ **11 (76/89)**

(स्या - दिन्द्रो - गृह्णीया - दस्त्व - मुष्मिन् - क्रियते - षड्विꣳशतिश्च) (A2)

TS 6.4.3.1 - Kramam

ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति सः ।
स तु । त्वै । वा अद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युः स्यात् । स्याद् यः ।
यः सोमम् । सोममुपावहरन्न् । उपावहरन्थ् सर्वाभ्यः ।
उपावहरनित्युप - अवहरन्न् । सर्वाभ्यो देवताभ्यः । देवताभ्य
उपावहरेत् । उपावहरेदिति । उपावहरेदित्युप-अवहरेत् । इति हृदे ।
हृदे त्वा । त्वेति । इत्याह । आह मनुष्येभ्यः । मनुष्येभ्य एव ।
एवैतेन । एतेन करोति । करोति मनसे । मनसे त्वा । त्वेति ।
इत्याह । आह पितृभ्यः । पितृभ्य एव । पितृभ्य इति पितृ - भ्यः ।
एवैतेन । एतेन करोति । करोति दिवे । दिवे त्वा । त्वा सूर्याय ।
सूर्याय त्वा । त्वेति । इत्याह । आह देवेभ्यः । देवेभ्य एव । एवैतेन ।
एतेन करोति । करोत्येतावतीः । एतावतीर् वै । वै देवताः ।
देवतास्ताभ्यः । ताभ्य एव । एवैनम् । एनꣳ सर्वाभ्यः । सर्वाभ्य
उपावहरति । उपावहरति पुरा । उपावहरतीत्युप - अवहरति ।

पुरा वाचः । वाचः प्रवदितोः । **12** (**50/55**)

TS 6.4.3.2 - Kramam

प्रवदितोः प्रातरनुवाकम् । प्रवदितोरिति प्र – वदितोः ।

प्रातरनुवाकमुपाकरोति । प्रातरनुवाकमिति प्रातः – अनुवाकम् ।

उपाकरोति यावती । उपाकरोतीत्युप – आकरोति । यावत्येव ।

एव वाक् । वाक् ताम् । तामव । अव रुन्धे । रुन्धेऽपः । अपोऽग्रे ।

अग्रेऽभिव्याहरति । अभिव्याहरति यज्ञः ।

अभिव्याहरतीत्यभि–व्याहरति । यज्ञो वै । वा आपः । आपो यज्ञम् ।

यज्ञमेव । एवाभि । अभि वाचम् । वाचम् वि । वि सृजति ।

सृजति सर्वाणि । सर्वाणि छन्दा॑ꣳसि । छन्दा॑ꣳस्यनु । अन्वाह ।

आह पशवः । पशवो वै । वै छन्दा॑ꣳसि । छन्दा॑ꣳसि पशून् ।

पशूनेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे गायत्रिया ।

गायत्रिया तेजस्कामस्य । तेजस्कामस्य परि । तेजस्कामस्येति

तेजः – कामस्य । परि दद्ध्यात् । दद्ध्यात् त्रिष्टुभा ।

त्रिष्टुभेन्द्रियकामस्य । इन्द्रियकामस्य जगत्या ।

इन्द्रियकामस्येतीन्द्रिय – कामस्य । जगत्या पशुकामस्य ।

पशुकामस्यानुष्टुभा । पशुकामस्येति पशु - कामस्य । अनुष्टुभा प्रतिष्ठाकामस्य । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा । प्रतिष्ठाकामस्य पङ्क्त्या । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा–कामस्य । पङ्क्त्या यज्ञकामस्य । यज्ञकामस्य विराजा । यज्ञकामस्येति यज्ञ - कामस्य । विराजाऽन्नकामस्य । विराजेति वि - राजा । अन्नकामस्य शृणोतु । अन्नकामस्येत्यन्न - कामस्य । शृणोत्वग्निः । अग्निः समिधा । समिधा हवम् । समिधेति सम् - इधा । हवम् मे । **13 (50/63)**

TS 6.4.3.3 - Kramam

म इति । इत्याह । आह सवितृप्रसूतः । सवितृप्रसूत एव । सवितृप्रसूत इति सवितृ - प्रसूतः । एव देवताभ्यः । देवताभ्यो निवेद्य । निवेद्यापः । निवेद्येति नि - वेद्य । अपोऽच्छ । अच्छैति । एत्यपः । अप इष्य । इष्य होतः । होतरिति । इत्याह । आहेषितम् । इषितꣳ हि । हि कर्म । कर्म क्रियते । क्रियते मैत्रावरुणस्य । मैत्रावरुणस्य चमसाद्ध्वर्यो । मैत्रावरुणस्येति मैत्रा - वरुणस्य । चमसाद्ध्वर्यवा । चमसाद्ध्वर्यविति चमस - अद्ध्वर्यो । आ द्रव । द्रवेति । इत्याह । आह मित्रावरुणौ । मित्रावरुणौ वै ।

मित्रावरुणाविति मित्रा - वरुणौ । वा अपाम् । अपाम् नेतारौ ।
नेतारौ ताभ्याम् । ताभ्यामेव । एवैनाः । एना अच्छ । अच्छैति ।
एति देवीः । देवीरापः । आपो अपाम् । अपाम् नपात् । नपादिति ।
इत्याह । आहाहुत्या । आहुत्यैव । आहुत्येत्या - हुत्या । एवैनाः ।
एना निष्क्रीय । निष्क्रीय गृह्णाति । निष्क्रीयेति निः - क्रीय ।
गृह्णात्यथो । अथो हविष्कृतानाम् । अथो इत्यथो । हविष्कृतानामेव ।
हविष्कृतानामिति हविः - कृतानाम् । एवाभिघृतानाम् ।
अभिघृतानाम् गृह्णाति । अभिघृतानामित्यभि - घृतानाम् ।
गृह्णाति कार्.षिः । **14 (50/60)**

TS 6.4.3.4 - Kramam

कार्.षिरसि । असीति । इत्याह । आह शमलम् । शमलमेव ।
एवासाम् । आसामप । अप प्लावयति । प्लावयति समुद्रस्य ।
समुद्रस्य वः । वोऽक्षित्यै । अक्षित्या उत् । उन् नये । नय इति ।
इत्याह । आह तस्मात् । तस्मादद्यमानाः । अद्यमानाः पीयमानाः ।
पीयमाना आपः । आपो न । न क्षीयन्ते । क्षीयन्ते योनिः ।
योनिर् वै । वै यज्ञस्य । यज्ञस्य चात्वालम् । चात्वालम् यँज्ञः ।

यज्ञो वसतीवरीः । वसतीवरीर्. होतृचमसम् । होतृचमसम् च ।

होतृचमसमिति होतृ - चमसम् । च मैत्रावरुणचमसम् ।

मैत्रावरुणचमसम् च । मैत्रावरुणचमसमिति मैत्रावरुण - चमसम् ।

च स॒ंस्पर्श्य । स॒ंस्पर्श्य वसतीवरीः । स॒ंस्पर्श्येति

सम् - स्पर्श्य । वसतीवरीर् व्यानयति । व्यानयति यज्ञस्य ।

व्यानयतीति वि-आनयति । यज्ञस्य सयोनित्वाय । सयोनित्वायाथो ।

सयोनित्वायेति सयोनि - त्वाय । अथो स्वात् । अथो इत्यथो ।

स्वादेव । एवैनाः । एना योनेः । योनेः प्र । प्र जनयति ।

जनयत्यद्ध्वर्यो । अद्ध्वर्योऽवेः । अद्ध्वर्यो इत्यद्ध्वर्यो ।

अवेरपा(3)ः । अपा(3) इति । इत्याह । आहोत ( ) । उतेम् ।

ईमनन्नमुः । अनन्नमुरुत । उतेमाः । इमाः पश्य । पश्येति ।

इति वाव । वावैतत् । एतदाह । आहयदि । यद्यग्निष्टोमः । अग्निष्टोमो

जुहोति । अग्निष्टोम इत्यग्नि - स्तोमः । जुहोति यदि । यद्युक्थ्यः ।

उक्थ्यः परिधौ । परिधौ नि । परिधाविति परि - धौ । नि मार्ष्टि ।

मार्ष्टि यदि । यद्यतिरात्रः । अतिरात्रो यजुः । अतिरात्र इत्यति-रात्रः ।

यजुर् वदन्न् । वदन् प्र । प्र पद्यते । पद्यते यज्ञक्रतूनाम् ।

यज्ञक्रतूनाम् ँव्यावृत्त्यै । यज्ञक्रतूनामिति यज्ञ – क्रतूनाम् ।

व्यावृत्त्या इति वि – आवृत्त्यै ॥ **15 (75/86)**

(वाचो–हव–मभिघृतानाम् गृह्णात्यु – त – पञ्चवि॒ँशतिश्च) (A3)

TS 6.4.4.1 - Kramam

देवस्य त्वा । त्वा सवितुः । सवितुः प्रसवे । प्रसव इति । प्रसव

इति प्र–सवे । इति ग्रावाणम् । ग्रावाणमा । आ दत्ते । दत्ते प्रसूत्यै ।

प्रसूत्या अश्विनोः । प्रसूत्या इति प्र – सूत्यै । अश्विनोर् बाहुभ्याम् ।

बाहुभ्यामिति । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । इत्याह । आहाश्विनौ ।

अश्विनौ हि । हि देवानाम् । देवानामद्ध्वर्यू । अद्ध्वर्यू आस्ताम् ।

अद्ध्वर्यू इत्यद्ध्वर्यू । आस्ताम् पूष्णः । पूष्णो हस्ताभ्याम् ।

हस्ताभ्यामिति । इत्याह । आह यत्यै । यत्यै पशवः । पशवो वै ।

वै सोमः । सोमो व्यानः । व्यान उपा॒ँशुसवनः ।

व्यान इति वि – अनः । उपा॒ँशुसवनो यत् । उपा॒ँशुसवन

इत्युपा॒ँशु – सवनः । यदुपा॒ँशुसवनम् । उपा॒ँशुसवनमभि ।

उपा॒ँशुसवनमित्युपा॒ँशु – सवनम् । अभि मिमीते ।

मिमीते व्यानम् । व्यानमेव । व्यानमिति वि - अनम् । एव पशुषु ।
पशुषु दधाति । दधातीन्द्राय । इन्द्राय त्वा । त्वेन्द्राय । इन्द्राय त्वा ।
त्वेति । इति मिमीते । मिमीत इन्द्राय । इन्द्राय हि । हि सोमः ।
सोम आह्रियते । आह्रियते पञ्च । आह्रियत इत्या - ह्रियते ।
पञ्च कृत्वः । कृत्वो यजुषा । यजुषा मिमीते ।
मिमीते पञ्चाक्षरा । 16 (50/59)

TS 6.4.4.2 - Kramam

पञ्चाक्षरा पङ्क्तिः । पञ्चाक्षरेति पञ्च-अक्षरा । पङ्क्तिः पाङ्क्तः ।
पाङ्क्तो यज्ञः । यज्ञो यज्ञम् । यज्ञमेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे
पञ्च । पञ्च कृत्वः । कृत्वस्तूष्णीम् । तूष्णीम् दश । दश सम् ।
सम् पद्यन्ते । पद्यन्ते दशाक्षरा । दशाक्षरा विराट् । दशाक्षरेति
दश - अक्षरा । विराडन्नम् । विराडिति वि - राट् । अन्नम् ँविराट् ।
विराड् विराजा । विराडिति वि - राट् । विराजैव । विराजेति
वि - राजा । एवान्नाद्यम् । अन्नाद्यमव । अन्नाद्यमित्यन्न - अद्यम् ।
अव रुन्धे । रुन्धे श्रात्राः । श्रात्राः स्थ । स्थ वृत्रतुरः । वृत्रतुर इति ।
वृत्रतुर इति वृत्र - तुरः । इत्याह । आहैषः । एष वै । वा अपाम् ।

अपा॒ꣳ॒ सोम॑पी॒थः । सो॒म॒पी॒थो यः । सो॒म॒पी॒थ इति॑ सोम – पी॒थः ।
य ए॒वम् । ए॒वम् वेद॑ । वे॒द न । नाफ्सु । अ॒फ्स्वार्ति॑म् ।
अ॒फ्स्वित्य॑प् – सु । आर्ति॒मा । आर्च्छ॑ति । ऋ॒च्छ॒ति॒ यत् । यत् ते॑ ।
ते॒ सो॒म॒ । सो॒म॒ दि॒वि । दि॒वि ज्योतिः॑ । ज्योति॑रि॒ति । इत्या॑ह ।
आ॒है॒भ्यः । ए॒भ्य ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒म् लो॒केभ्यः॑ । **17 (50/59)**

TS 6.4.4.3 - Kramam

लो॒केभ्यः॒ सम् । सम् भ॑रति । भ॒र॒ति॒ सोम॑ः । सोमो॒ वै । वै राजा॑ ।
राजा॒ दिशः॑ । दि॒शो॑ऽभि । अ॒भ्य॑द्ध्यायत् । अ॒द्ध्या॒य॒थ् सः ।
स दि॒शः । दि॒शो॑ऽनु । अ॒नु प्र । प्रावि॑शत् । अ॒वि॒श॒त् प्राक् ।
प्रागपा॑क् । अपा॒गुद॑क् । उदग॒धरा॑क् । अ॒ध॒रागि॑ति । इत्या॑ह ।
आ॒ह॒ दि॒ग्भ्यः । दि॒ग्भ्य ए॒व । दि॒ग्भ्य इति॑ दिक् – भ्यः । ए॒वैन॑म् ।
ए॒न॒ꣳ॒ सम् । सम् भ॑रति । भ॒रत्यथो॑ । अथो॒ दिशः॑ । अथो॒ इत्यथो॑ ।
दिश॑ ए॒व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मा॒ अव॑ । अव॑ रुन्धे । रु॒न्धेऽम्ब॑ ।
अम्ब॒ नि । निष्व॑र । स्व॒रेति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह॒ का॒मु॑काः । का॒मु॑का
ए॒नम् । ए॒न॒ꣳ॒ स्त्रियः॑ । स्त्रियो॑ भवन्ति । भ॒व॒न्ति॒ यः । य ए॒वम् ।
ए॒वम् वेद॑ । वे॒द यत् । यत् ते॑ । ते॒ सो॒म॒ । सो॒मादा॑भ्यम् ।

अदाभ्यम् नाम । नाम जागृवि । जागृवीति ( ) । इत्याह । **18** (**50/52**)

TS 6.4.4.4 - Kramam

आहैषः । एष वै । वै सोमस्य । सोमस्य सोमपीथः । सोमपीथो

यः । सोमपीथ इति सोम–पीथः । य एवम् । एवम् ँवेद । वेद न ।

न सौम्याम् । सौम्यामार्तिम् । आर्तिमा । आर्च्छति । ऋच्छति घ्नन्ति ।

घ्नन्ति वै । वा एतत् । एतथ् सोमम् । सोमम् ँयत् । यदभिषुण्वन्ति ।

अभिषुण्वन्त्य॑ꣳशून् । अभिषुण्वन्तीत्यभि – सुन्वन्ति । अ॑ꣳशूनप ।

अप गृह्णाति । गृह्णाति त्रायते । त्रायत एव । एवैनम् । एनम् प्राणाः ।

प्राणा वै । प्राणा इति प्र–अनाः । वा अ॑ꣳशवः । अ॑ꣳशवः पशवः ।

पशवः सोमः । सोमोऽ॑ꣳशून् । अ॑ꣳशून् पुनः । पुनरपि ।

अपि सृजति । सृजति प्राणान् । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् ।

एव पशुषु । पशुषु दधाति । दधाति द्वौद्वौ । द्वौद्वावपि । द्वौद्वाविति

द्वौ – द्वौ । अपि सृजति । सृजति तस्मात् । तस्माद् द्वौद्वौ ।

द्वौद्वौ प्राणाः । द्वौद्वाविति द्वौ – द्वौ ।

प्राणा इति प्र – अनाः ॥ **19** (**44/50**)

(यजुषा मिमीत – एनम् – जागृवीति – चतुश्चत्वारि॑ꣳशच्च) (A4)

TS 6.4.5.1 - Kramam

प्राणो वै । प्राण इति प्र – अनः । वा एषः । एष यत् । यदुपा॑शुः ।
उपा॑शुर् यत् । उपा॑शुरित्युप – अ॑शुः । यदुपा॑श्वग्राः ।
उपा॑श्वग्रा ग्रहाः । उपा॑श्वग्रा इत्युपा॑शु – अग्राः । ग्रहा गृह्यन्ते ।
गृह्यन्ते प्राणम् । प्राणमेव । प्राणमिति प्र–अनम् । एवानु । अनु प्र ।
प्र यन्ति । यन्त्यरुणः । अरुणो ह । ह स्म । स्माह । आहौपवेशिः ।
औपवेशिः प्रातस्सवने । औपवेशिरित्यौप – वेशिः । प्रातस्सवन
एव । प्रातस्सवन इति प्रातः – सवने । एवाहम् । अहम् यज्ञम् ।
यज्ञ॑ सम् । स॑ स्थापयामि । स्थापयामि तेन । तेन ततः ।
ततः स॑स्थितेन । स॑स्थितेन चरामि । स॑स्थितेनेति
सम् – स्थितेन । चरामीति । इत्यष्टौ । अष्टौ कृत्वः । कृत्वोऽग्रे ।
अग्रेऽभि । अभिषुणोति । सुनोत्यष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री ।
अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री गायत्रम् । गायत्रम् प्रातस्सवनम् ।
प्रातस्सवनम् प्रातस्सवनम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः – सवनम् ।
प्रातस्सवनमेव । प्रातस्सवनमिति प्रातः – सवनम् । एव तेन ।
तेनाप्नोति । आप्नोत्येकादश । एकादश कृत्वः । कृत्वो द्वितीयम् ।

द्वितीयमेकादशाक्षरा । एकादशाक्षरा त्रिष्टुप् ।

एकादशाक्षरेत्येकादश - अक्षरा । त्रिष्टुप् त्रैष्टुभम् ।

त्रैष्टुभम् माद्ध्यन्दिनम् । माद्ध्यन्दिन॰ सवनम् । **20 (50/61)**

TS 6.4.5.2 - Kramam

सवनम् माद्ध्यन्दिनम् । माद्ध्यन्दिनमेव । एव सवनम् । सवनम्

तेन । तेनाप्नोति । आप्नोति द्वादश । द्वादश कृत्वः । कृत्वस्तृतीयम् ।

तृतीयम् द्वादशाक्षरा । द्वादशाक्षरा जगती । द्वादशाक्षरेति

द्वादश - अक्षरा । जगती जागतम् । जागतम् तृतीयसवनम् ।

तृतीयसवनम् तृतीयसवनम् । तृतीयसवनमिति तृतीय - सवनम् ।

तृतीयसवनमेव । तृतीयसवनमिति तृतीय - सवनम् । एव तेन ।

तेनाप्नोति । आप्नोत्येताम् । एता॰ ह । ह वाव । वाव सः ।

स यज्ञस्य । यज्ञस्य स॰स्थितिम् । स॰स्थितिमुवाच ।

स॰स्थितिमिति सम् - स्थितिम् । उवाचास्कन्दाय ।

अस्कन्दायास्कन्नम् । अस्कन्न॰ हि । हि तत् । तद् यत् ।

यद् यज्ञस्य । यज्ञस्य स॰स्थितस्य । स॰स्थितस्य स्कन्दति ।

स॰स्थितस्येति सम् - स्थितस्य । स्कन्दत्यथो । अथो खलु ।

अथो इत्यथो । खल्वाहुः । आहुर् गायत्री । गायत्री वाव । वाव प्रातस्सवने । प्रातस्सवने न । प्रातस्सवन इति प्रातः – सवने । नातिवादे । अतिवाद इति । अतिवाद इत्यति – वादे । इत्यनतिवादुकः । अनतिवादुक एनम् । अनतिवादुक इत्यनति – वादुकः । एनम् भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवति यः । य एवम् । एवम् वेद । वेद तस्मात् । तस्मादष्टावष्टौ । अष्टावष्टौ कृत्वः । अष्टावष्टावित्यष्टौ – अष्टौ । **21 (50/60)**

TS 6.4.5.3 - Kramam

कृत्वोऽभिषुत्यम् । अभिषुत्यम् ब्रह्मवादिनः । अभिषुत्यमित्यभि – सुत्यम् । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति पवित्रवन्तः । पवित्रवन्तोऽन्ये । पवित्रवन्त इति पवित्र – वन्तः । अन्ये ग्रहाः । ग्रहा गृह्यन्ते । गृह्यन्ते किम्पवित्रः । किम्पवित्र उपा॒ꣳशुः । किम्पवित्र इति किम्–पवित्रः । उपा॒ꣳशुरिति । उपा॒ꣳशुरित्युप – अ॒ꣳशुः । इति वाक्पवित्रः । वाक्पवित्र इति । वाक्पवित्र इति वाक् – पवित्रः । इति ब्रूयात् । ब्रूयाद् वाचः । वाचस्पतये । पतये पवस्व । पवस्व वाजिन्न् ।

वाजिन्निति । इत्याह । आह वाचा । वाचैव । एवैनम् । एनम्
पवयति । पवयति वृष्णः । वृष्णो अꣳशुभ्याम् । अꣳशुभ्यामिति ।
अꣳशुभ्यामित्यꣳशु - भ्याम् । इत्याह । आह वृष्णः । वृष्णो हि ।
ह्येतौ । एतावꣳशू । अꣳशू यौ । अꣳशू इत्यꣳशू । यौ सोमस्य ।
सोमस्य गभस्तिपूतः । गभस्तिपूत इति । गभस्तिपूत इति
गभस्ति - पूतः । इत्याह । आह गभस्तिना । गभस्तिना हि ।
ह्येनम् । एनम् पवयति । पवयति देवः । देवो देवानाम् ।
देवानाम् पवित्रम् । पवित्रमसि । असीति । इत्याह । आह देवः ।
देवो हि । ह्येषः । एष सन्न् । **22 (50/59)**

TS 6.4.5.4 - Kramam

सन् देवानाम् । देवानाम् पवित्रम् । पवित्रम् ँयेषाम् । येषाम् भागः ।
भागोऽसि । असि तेभ्यः । तेभ्यस्त्वा । त्वेति । इत्याह ।
आह येषाम् । येषाꣳ हि । ह्येषः । एष भागः । भागस्तेभ्यः ।
तेभ्य एनम् । एनम् गृह्णाति । गृह्णाति स्वाङ्कृतः । स्वाङ्कृतोऽसि ।
असीति । इत्याह । आह प्राणम् । प्राणमेव । प्राणमिति प्र-अनम् ।
एव स्वम् । स्वमकृत । अकृत मधुमतीः । मधुमतीर् नः ।

मधुमतीरिति मधु–मतीः । न इषः । इषस्कृधि । कृधीति । इत्याह ।
आह सर्वम् । सर्वमेव । एवास्मै । अस्मा इदम् । इद७ स्वदयति ।
स्वदयति विश्वेभ्यः । विश्वेभ्यस्त्वा । त्वेन्द्रियेभ्यः । इन्द्रियेभ्यो
दिव्येभ्यः । दिव्येभ्यः पार्थिवेभ्यः । पार्थिवेभ्य इति । इत्याह ।
आहोभयेषु । उभयेष्वेव । एव देवमनुष्येषु । देवमनुष्येषु प्राणान् ।
देवमनुष्येष्विति देव – मनुष्येषु । प्राणान् दधाति । प्राणानिति
प्र – अनान् । दधाति मनः । मनस्त्वा । त्वाऽष्टु । **23** (**50/54**)

TS 6.4.5.5 - Kramam

अष्ट्विति । इत्याह । आह मनः । मन एव । एवाश्नुते ।
अश्नुत उरु । उर्वन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमनु । अन्विहि । इहीति ।
इत्याह । आहान्तरिक्षदेवत्यः । अन्तरिक्षदेवत्यो हि । अन्तरिक्षदेवत्य
इत्यन्तरिक्ष – देवत्यः । हि प्राणः । प्राणः स्वाहा । प्राण इति
प्र – अनः । स्वाहा त्वा । त्वा सुभवः । सुभवः सूर्याय । सुभव
इति सु – भवः । सूर्यायेति । इत्याह । आह प्राणाः । प्राणा वै ।
प्राणा इति प्र – अनाः । वै स्वभवसः । स्वभवसो देवाः ।
स्वभवस इति स्व – भवसः । देवास्तेषु । तेष्वेव । एव परोक्षम् ।

परोक्षम् जुहोति । परोक्षमिति परः – अक्षम् । जुहोति देवेभ्यः । देवेभ्यस्त्वा । त्वा मरीचिपेभ्य । मरीचिपेभ्य इति । मरीचिपेभ्य इति मरीचि – पेभ्यः । इत्याह । आहादित्यस्य । आदित्यस्य वै । वै रश्मयः । रश्मयो देवाः । देवा मरीचिपाः । मरीचिपास्तेषाम् । मरीचिपा इति मरीचि – पाः । तेषाम् तत् । तद् भागधेयम् । भागधेयम् तान् । भागधेयमिति भाग – धेयम् । तानेव । एव तेन । तेन प्रीणाति । प्रीणाति यदि । यदि कामयेत । कामयेत वर्.षुकः । वर्.षुकः पर्जन्यः । पर्जन्यः स्यात् । **24 (50/59)**

TS 6.4.5.6 - Kramam

स्यादिति । इति नीचा । नीचा हस्तेन । हस्तेन नि । नि मृज्यात् । मृज्याद् वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एव नि । नि यच्छति । यच्छति यदि । यदि कामयेत । कामयेतावर्.षुकः । अवर्.षुकः स्यात् । स्यादिति । इत्युत्तानेन । उत्तानेन नि । उत्तानेनेत्युत् – तानेन । नि मृज्यात् । मृज्याद् वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एवोत् । उद् यच्छति । यच्छति यदि । यद्यभिचरेत् । अभिचरेदमुम् । अभिचरेदित्यभि – चरेत् । अमुम् जहि । जह्यथ । अथ त्वा । त्वा होष्यामि । होष्यामीति ।

इति ब्रूयात् । ब्रूयादाहुतिम् । आहुतिमेव । आहुतिमित्या – हुतिम् ।
एवैनम् । एनम् प्रेप्सन् । प्रेप्सन्. हन्ति । प्रेप्सन्निति प्र–ईप्सन्न् ।
हन्ति यदि । यदि दूरे । दूरे स्यात् । स्यादा । आ तमितोः ।
तमितोस्तिष्ठेत् । तिष्ठेत् प्राणम् । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् ।
एवास्य । अस्यानुगत्य । अनुगत्य हन्ति । अनुगत्येत्यनु – गत्य ।
हन्ति यदि । यद्यभिचरेत् । अभिचरेदमुष्य ।
अभिचरेदित्यभि – चरेत् । अमुष्य त्वा । **25 (50/57)**

TS 6.4.5.7 - Kramam

त्वा प्राणे । प्राणे सादयामि । प्राण इति प्र – अने । सादयामीति ।
इति सादयेत् । सादयेदसन्नः । असन्नो वै । वै प्राणः । प्राणः
प्राणम् । प्राण इति प्र – अनः । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् ।
एवास्य । अस्य सादयति । सादयति षड्भिः । षड्भिरꣳशुभिः ।
षड्भिरिति षट् – भिः । अꣳशुभिः पवयति ।
अꣳशुभिरित्यꣳशु – भिः । पवयति षट् । षड् वै । वा ऋतवः ।
ऋतव ऋतुभिः । ऋतुभिरेव । ऋतुभिरित्यृतु – भिः । एवैनम् । एनम्
पवयति । पवयति त्रिः । त्रिः पवयति । पवयति त्रयः । त्रय इमे ।

इमे लोकाः । लोका एभिः । एभिरेव । एवैनम् । एनम् ँलोकैः ।

लोकैः पवयति । पवयति ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति ।

ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म–वादिनः । वदन्ति कस्मात् । कस्माथ् सत्यात् ।

सत्यात् त्रयः । त्रयः पशूनाम् । पशूना॑ हस्तादानाः । हस्तादाना

इति । हस्तादाना इति हस्त – आदानाः । इति यत् । यत् त्रिः ।

त्रिरुपा॒ꣳशुम् । उपा॒ꣳशु॒ꣳ हस्तेन । उपा॒ꣳशुमित्युप – अ॒ꣳशुम् ।

हस्तेन विगृह्णाति । विगृह्णाति तस्मात् । विगृह्णातीति वि – गृह्णाति ।

तस्मात् त्रयः । त्रयः पशूनाम् । पशूना॑ हस्तादानाः । हस्तादानाः

पुरुषः ( ) । हस्तादाना इति हस्त – आदानाः । पुरुषो हस्ती ।

हस्ती मर्कटः । मर्कट इति मर्कटः ॥ **26** (**52/63**)

(माध्यन्दिन – मष्टावष्टा – वेष – मनस्त्वा – पर्जन्यो – ऽमुष्य – पुरुषो – द्वे च) (A5)

TS 6.4.6.1 - Kramam

देवा वै । वै यत् । यद् यज्ञे । यज्ञेऽकुर्वत । अकुर्वत तत् । तदसुराः ।

असुरा अकुर्वत । अकुर्वत ते । ते देवाः । देवा उपा॒ꣳशौ ।

उपा॒ꣳशौ यज्ञम् । उपा॒ꣳशावित्युप–अ॒ꣳशौ । यज्ञ॒ꣳ स॒ꣳस्थाप्यम् ।

स॒ꣳस्था॒प्यमपश्यन् । स॒ꣳस्था॒प्य॑मिति॒ सम् – स्था॒प्यम् । अ॒प॒श्य॒न्
तम् । तमु॑पा॒ꣳ॒शौ । उ॒पा॒ꣳ॒शौ सम् । उ॒पा॒ꣳ॒शावित्यु॑प – अ॒ꣳ॒शौ ।
सम॑स्थापयन्न् । अ॒स्था॒प॒य॒न् ते । ते॑ऽसुराः । असु॒रा वज्रम् ।
वज्र॑मु॒द्यत्य । उ॒द्यत्य॑ दे॒वान् । उ॒द्यत्येत्यु॑त् – यत्य॑ । दे॒वान॒भि ।
अ॒भ्याय॑न्त । आय॒न्त॒ ते । ते दे॒वाः । दे॒वा बि॒भ्यतः । बि॒भ्य॒त इन्द्रम् ।
इन्द्र॑मुप । उपाधावन्न् । अ॒धा॒व॒न् तान् । तानिन्द्रः । इन्द्रो॑ऽन्तर्या॒मेण ।
अ॒न्त॒र्या॒मे॒णान्तः । अ॒न्त॒र्या॒मेणेत्य॑न्तः – या॒मेन । अ॒न्तर॑धत्त ।
अ॒ध॒त्त॒ तत् । तद॑न्तर्या॒मस्य॑ । अ॒न्त॒र्या॒मस्या॑न्तर्या॒मत्वम् ।
अ॒न्त॒र्या॒मस्येत्य॑न्तः – या॒मस्य॑ । अ॒न्त॒र्या॒म॒त्वम् ँयत् ।
अ॒न्त॒र्या॒म॒त्वमित्य॑न्तर्याम – त्वम् । यद॑न्तर्या॒मः । अ॒न्त॒र्या॒मो गृ॒ह्यते॑ ।
अ॒न्त॒र्या॒म इत्य॑न्तः – या॒मः । गृ॒ह्यते॒ भ्रातृ॑व्यान् । भ्रातृ॑व्याने॒व ।
ए॒व तत् । तद् यज॑मानः । यज॑माने॒ऽन्तः । अ॒न्तर् ध॑त्ते । ध॒त्ते॒ऽन्तः ।
अ॒न्तस्ते॑ । ते॒ द॒धा॒मि॒ । 27 (50/58)

TS 6.4.6.2 - Kramam

द॒धा॒मि॒ द्यावा॑पृथि॒वी । द्यावा॑पृथि॒वी अ॒न्तः । द्यावा॑पृथि॒वी इ॒ति
द्या॒वा–पृ॒थि॒वी । अ॒न्तरु॒रु । उ॒र्व॑न्तरि॑क्षम् । अ॒न्तरि॑क्ष॒मिति॑ । इत्या॑ह ।

आहैभिः । एभिरेव । एव लोकैः । लोकैर् यजमानः । यजमानो भ्रातृव्यान् । भ्रातृव्यानन्तः । अन्तर् धत्ते । धत्ते ते । ते देवाः । देवा अमन्यन्त । अमन्यन्तेन्द्रः । इन्द्रो वै । वा इदम् । इदमभूत् । अभूद् यत् । यद् वयम् । वय७ स्मः । स्म इति । इति ते । तेऽब्रुवन्न् । अब्रुवन् मघवन्न् । मघवन्ननु । मघवन्निति मघ - वन्न् । अनु नः । न आ । आ भज । भजेति । इति सजोषाः । सजोषा देवैः । सजोषा इति स - जोषाः । देवैरवरैः । अवरैः परैः । परैश्च । चेति । इत्यब्रवीत् । अब्रवीद् ये । ये च । चैव । एव देवाः । देवाः परे । परे ये । ये च । चावरे । अवरे तान् । तानुभयान् । उभयानन्वाभजत् । **28 (50/53)**

<u>TS 6.4.6.3 - Kramam</u>

अन्वाभजथ् सजोषाः । अन्वाभजदित्यनु - आभजत् । सजोषा देवैः । सजोषा इति स - जोषाः । देवैरवरैः । अवरैः परैः । परैश्च । चेति । इत्याह । आह ये । ये च । चै व । एव देवाः । देवाः परे । परे ये । ये च । चावरे । अवरे तान् । तानुभयान् । उभयानन्वाभजति । अन्वाभजत्यन्तर्यामे ।

अन्वाभजतीत्यनु – आभजति । अन्तर्यामे मघवन् । अन्तर्याम

इत्यन्तः – यामे । मघवन् मादयस्व । मघवन्निति मघ – वन्न् ।

मादयस्वेति । इत्याह । आह यज्ञात् । यज्ञादेव । एव यजमानम् ।

यजमानम् न । नान्तः । अन्तरेति । एत्युपयामगृहीतः ।

उपयामगृहीतोऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असीति ।

इत्याह । आहापानस्य । अपानस्य धृत्यै । अपानस्येत्यप–अनस्य ।

धृत्यै यत् । यदुभौ । उभावपवित्रौ । अपवित्रौ गृह्येयाताम् ।

गृह्येयाताम् प्राणम् । प्राणमपानः । प्राणमिति प्र – अनम् ।

अपानोऽनु । अपान इत्यप – अनः । अनु नि । न्यृच्छेत् ।

ऋच्छेत् प्रमायुकः । प्रमायुकः स्यात् । प्रमायुक इति प्र – मायुकः ।

स्यात् पवित्रवान् । पवित्रवानन्तर्यामः । पवित्रवानिति पवित्र – वान् ।

अन्तर्यामो गृह्यते ( ) । अन्तर्याम इत्यन्तः – यामः ।

गृह्यते प्राणापानयोः । **29** (**50/62**)

TS 6.4.6.4 - Kramam

प्राणापानयोर् विधृत्यै । प्राणापानयोरिति प्राण – अपानयोः ।

विधृत्यै प्राणापानौ । विधृत्या इति वि – धृत्यै । प्राणापानौ वै ।

प्राणापानाविति प्राण - अपानौ । वा एतौ । एतौ यत् ।
यदुपा॒ꣳश्वन्तर्यामौ । उपा॒ꣳश्वन्तर्यामौ व्यानः ।
उपा॒ꣳश्वन्तर्यामावित्युपा॒ꣳशु - अन्तर्यामौ ।
व्यान उपा॒ꣳशुसवनः । व्यान इति वि-अनः । उपा॒ꣳशुसवनो यम् ।
उपा॒ꣳशुसवन इत्युपा॒ꣳशु - सवनः । यम् कामयेत ।
कामयेत प्रमायुकः । प्रमायुकः स्यात् । प्रमायुक इति प्र-मायुकः ।
स्यादिति । इत्यस॒ꣳस्पृष्टौ । अस॒ꣳस्पृष्टौ तस्य ।
अस॒ꣳसृष्टावित्यसम् - सृष्टौ । तस्य सादयेत् । सादयेद् व्यानेन ।
व्यानेनैव । व्यानेनेति वि-अनेन । एवास्य । अस्य प्राणापानौ ।
प्राणापानौ वि । प्राणापानाविति प्राण - अपानौ । विच्छिनत्ति ।
छिनत्ति ताजक् । ताजक् प्र । प्र मीयते । मीयते यम् ।
यम् कामयेत । कामयेत सर्वम् । सर्वमायुः । आयुरियात् ।
इयादिति । इति स॒ꣳस्पृष्टौ । स॒ꣳस्पष्टौ तस्य । स॒ꣳस्पृष्टाविति
सम् - स्पृष्टौ । तस्य सादयेत् । सादयेद् व्यानेन । व्यानेनैव ।
व्यानेनेति वि - अनेन । एवास्य । अस्य प्राणापानौ ।

प्राणापानौ सम् । प्राणापानाविति प्राण–अपानौ । सम् तनोति ।
तनोति सर्वम् । सर्वमायुः । आयुरेति । एतीत्येति ॥ **30** (**44/57**)

(त – उभयान् – गृह्यते – चतुश्चत्वारिꣳशच्च) (A6)

TS 6.4.7.1 - Kramam

वाग् वै । वा एषा । एषा यत् । यदैन्द्रवायवः । ऐन्द्रवायवो यत् ।
ऐन्द्रवायव इत्यैन्द्र – वायवः । यदैन्द्रवायवाग्राः । ऐन्दवायवाग्रा
ग्रहाः । ऐन्दवायवाग्रा इत्यैन्द्रवायव – अग्राः । ग्रहा गृह्यन्ते । गृह्यन्ते
वाचम् । वाचमेव । एवानु । अनु प्र । प्र यन्ति । यन्ति वायुम् ।
वायुम् देवाः । देवा अब्रुवन्न् । अब्रुवन्थ् सोमम् । सोमꣳ राजानम् ।
राजानꣳ हनाम । हनामेति । इति सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् ।
वरम् ँवृणै । वृणै मदग्राः । मदग्रा एव । मदग्रा इति मत् – अग्राः ।
एव वः । वो ग्रहाः । ग्रहा गृह्यान्तै । गृह्यान्ता इति । इति तस्मात् ।
तस्मादैन्द्रवायवाग्राः । ऐन्दवायवाग्रा ग्रहाः । ऐन्दवायवाग्रा
इत्यैन्द्रवायव – अग्राः । ग्रहा गृह्यन्ते । गृह्यन्ते तम् । तमघ्नन्न् ।
अघ्नन्थ् सः । सोऽपूयत् । अपूयत् तम् । तम् देवाः । देवा न ।

नोप । उपाधृष्णुवन् । अधृष्णुवन् ते । ते वायुम् । वायुमब्रुवन् ।

अब्रुवन्निमम् । इमम् नः । नः स्वदय । स्वदयेति । **31 (50/54)**

TS 6.4.7.2 - Kramam

इति सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् । वरम् वृणै । वृणै

मद्देवत्यानि । मद्देवत्यान्येव । मद्देवत्यानीति मत्–देवत्यानि । एव वः ।

वः पात्राणि । पात्राण्युच्यान्तै । उच्यान्ता इति । इति तस्मात् ।

तस्मान् नानादेवत्यानि । नानादेवत्यानि सन्ति । नानादेवत्यानीति

नाना – देवत्यानि । सन्ति वायव्यानि । वायव्यान्युच्यन्ते । उच्यन्ते

तम् । तमेभ्यः । एभ्यो वायुः । वायुरेव । एवास्वदयत् । अस्वदयत्

तस्मात् । तस्माद् यत् । यत् पूयति । पूयति तत् । तत् प्रवाते ।

प्रवाते वि । प्रवात इति प्र – वाते । विषजन्ति । सजन्ति वायुः ।

वायुर्. हि । हि तस्य । तस्य पवयिता । पवयिता स्वदयिता ।

स्वदयिता तस्य । तस्य विग्रहणम् । विग्रहणम् न । विग्रहणमिति

वि – ग्रहणम् । नाविन्दन् । अविन्दन्थ् सा । साऽदितिः ।

अदितिरब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् । वरम् वृणै । वृणा अथ ।

अथ मया । मया वि । वि गृह्णीद्ध्वम् । गृह्णीद्ध्वम् मद्देवत्याः ।

मद्देवत्या एव । मदेवत्या इति मत् – देवत्याः । एव वः ।
वः सोमाः । सोमाः सन्नाः । **32** (**50/55**)

TS 6.4.7.3 - Kramam

सन्ना असन्न् । असन्निति । इत्युपयामगृहीतः । उपयामगृहीतोऽसि ।
उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असीति । इत्याह ।
आहादितिदेवत्याः । अदितिदेवत्यास्तेन । अदितिदेवत्या
इत्यदिति – देवत्याः । तेन यानि । यानि हि । हि दारुमयाणि ।
दारुमयाणि पात्राणि । दारुमयाणीति दारु – मयानि । पात्राण्यस्यै ।
अस्यै तानि । तानि योनेः । योनेः सम्भूतानि । सम्भूतानि यानि ।
सम्भूतानीति सम् – भूतानि । यानि मृन्मयानि । मृन्मयानि साक्षात् ।
मृन्मयानीति मृत्–मयानि । साक्षात् तानि । साक्षादिति स–अक्षात् ।
तान्यस्यै । अस्यै तस्मात् । तस्मादेवम् । एवमाह । आह वाक् ।
वाग् वै । वै पराची । पराच्यव्याकृता । अव्याकृताऽवदत् ।
अव्याकृतेत्यवि – आकृता । अवदत् ते । ते देवाः । देवा इन्द्रम् ।
इन्द्रमब्रुवन्न् । अब्रुवन्निमाम् । इमाम् नः । नो वाचम् । वाचम्
ँव्याकुरु । व्याकुर्विति । व्याकुर्विति वि – आकुरु । इति सः ।

सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् । वरम् ँवृणै । वृणै मह्यम् । मह्यम् च । चैव । एवैषः । एष वायवे । वायवे च । च सह ( ) । सह गृह्यातै । गृह्याता इति । इति तस्मात् । तस्मादैन्द्रवायवः । ऐन्द्रवायवः सह । ऐन्द्रवायव इत्यैन्द्र – वायवः । सह गृह्यते । गृह्यते ताम् । तामिन्द्रः । इन्द्रो मद्ध्यतः । मद्ध्यतोऽवक्रम्य । अवक्रम्य व्याकरोत् । अवक्रम्येत्यव – क्रम्य । व्याकरोत् तस्मात् । व्याकरोदिति वि – आकरोत् । तस्मादियम् । इयम् ँव्याकृता । व्याकृता वाक् । व्याकृतेति वि – आकृता । वागुद्यते । उद्यते तस्मात् । तस्माथ् सकृत् । सकृदिन्द्राय । इन्द्राय मद्ध्यतः । मद्ध्यतो गृह्यते । गृह्यते द्विः । द्विर् वायवे । वायवे द्वौ । द्वौ हि । हि सः । स वरौ । वरावृणीत । अवृणीतेत्यवृणीत ॥ **33** (**78/90**)

(स्वदय – सोमाः – सहा – ष्टाविꣳशतिश्च) (A7)

TS 6.4.8.1 - Kramam

मित्रम् देवाः । देवा अब्रुवन्न् । अब्रुवन्थ् सोमम् । सोमꣳ राजानम् । राजानꣳ हनाम । हनामेति । इति सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् न । नाहम् । अहꣳ सर्वस्य । सर्वस्य वै । वा अहम् । अहम् मित्रम् ।

मित्रमस्मि । अस्मीति । इति तम् । तमब्रुवन्न् । अब्रुवन्. हनाम ।
हनामैव । एवेति । इति सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् ।
वरम् ँवृणै । वृणै पयसा । पयसैव । एव मे । मे सोमम् ।
सोमꣳ श्रीणान् । श्रीणानिति । इति तस्मात् । तस्मान् मैत्रावरुणम् ।
मैत्रावरुणम् पयसा । मैत्रावरुणमिति मैत्रा – वरुणम् ।
पयसा श्रीणन्ति । श्रीणन्ति तस्मात् । तस्मात् पशवः । पशवोऽप ।
अपाक्रामन्न् । अक्रामन् मित्रः । मित्रः सन्न् । सन् क्रूरम् ।
क्रूरमकः । अकरिति । इति क्रूरम् । क्रूरमिव । इव खलु । खलु वै ।
वा एषः । एष करोति । **34 (50/51)**

TS 6.4.8.2 - Kramam

करोति यः । यः सोमेन । सोमेन यजते । यजते तस्मात् ।
तस्मात् पशवः । पशवोऽप । अप क्रामन्ति । क्रामन्ति यत् ।
यन् मैत्रावरुणम् । मैत्रावरुणम् पयसा । मैत्रावरुणमिति
मैत्रा – वरुणम् । पयसा श्रीणाति । श्रीणाति पशुभिः । पशुभिरेव ।
पशुभिरिति पशु–भिः । एव तत् । तन् मित्रम् । मित्रꣳ समर्द्धयति ।

समर्द्धयति पशुभिः । समर्द्धयतीति सम् - अर्द्धयति । पशुभिर् यजमानम् । पशुभिरिति पशु - भिः । यजमानम् पुरा । पुरा खलु । खलु वाव । वावैवम् । एवम् मित्रः । मित्रोऽवेत् । अवेदप । अप मत् । मत् क्रूरम् । क्रूरम् चक्रुषः । चक्रुषः पशवः । पशवः क्रमिष्यन्ति । क्रमिष्यन्तीति । इति तस्मात् । तस्मादेवम् । एवमवृणीत । अवृणीत वरुणम् । वरुणम् देवाः । देवा अब्रुवन् । अब्रुवन् त्वया । त्वयाऽंशभुवा । अंशभुवा सोमम् । अंशभुवेत्यंश - भुवा । सोमं राजानम् । राजानं हनाम । हनामेति । इति सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् । वरम् वृणै । वृणै मह्यम् । मह्यम् च । चैव । **35 (50/55)**

<u>TS 6.4.8.3 - Kramam</u>

एवैषः । एष मित्राय । मित्राय च । च सह । सह गृह्यातै । गृह्याता इति । इति तस्मात् । तस्मान् मैत्रावरुणः । मैत्रावरुणः सह । मैत्रावरुण इति मैत्रा - वरुणः । सह गृह्यते । गृह्यते तस्मात् । तस्माद् राज्ञा । राज्ञा राजानम् । राजानमंशभुवा । अंशभुवा घ्नन्ति । अंशभुवेत्यंश-भुवा । घ्नन्ति वैश्येन । वैश्येन वैश्यम् ।

वैश्यं शूद्रेण । शूद्रेण शूद्रम् । शूद्रम् न । न वै । वा इदम् ।

इदम् दिवा । दिवा न । न नक्तम् । नक्तमासीत् । आसीदव्यावृत्तम् ।

अव्यावृत्तम् ते । अव्यावृत्तमित्यवि – आवृत्तम् । ते देवाः ।

देवा मित्रावरुणौ । मित्रावरुणावब्रुवन्न् । मित्रावरुणाविति

मित्रा – वरुणौ । अब्रुवन्निदम् । इदम् नः । नो वि । वि वासयतम् ।

वासयतमिति । इति तौ । तावब्रूताम् । अब्रूताम् वरम् ।

वरम् वृणावहै । वृणावहा एकः । एक एव । एवावत् । आवत्

पूर्वः । पूर्वो ग्रहः । ग्रहो ग्रह्यातै । गृह्याता इति । इति तस्मात् ।

तस्मादैन्द्रवायवः ( ) । ऐन्द्रवायवः पूर्वः । ऐन्द्रवायव

इत्यैन्द्र– वायवः । पूर्वो मैत्रावरुणात् । मैत्रावरुणाद् गृह्यते ।

मैत्रावरुणादिति मैत्रा – वरुणात् । गृह्यते प्राणापानौ । प्राणापानौ हि ।

प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । ह्येतौ । एतौ यत् ।

यदुपांश्वन्तर्यामौ । उपांश्वन्तर्यामौ मित्रः ।

उपांश्वन्तर्यामावित्युपांशु – अन्तर्यामौ । मित्रोऽहः ।

अहरजनयत् । अजनयद् वरुणः । वरुणो रात्रिम् ।

रात्रिम् ततः । ततो वै । वा इदम् । इदम् ँवि । व्यौच्छत् ।

औच्छद् यत् । यन् मैत्रावरुणः । मैत्रावरुणो गृह्यते ।

मैत्रावरुण इति मैत्रा–वरुणः । गृह्यते व्युष्ट्यै ।

व्युष्ट्या इति वि–उष्ट्यै ॥ **36** (**72/81**)

(एष – चै – न्द्रवायवो – द्वाविꣳशतिश्च) (A8)

<u>TS 6.4.9.1 - Kramam</u>

यज्ञस्य शिरः । शिरोऽच्छिद्यत । अच्छिद्यत ते । ते देवाः ।

देवा अश्विनौ । अश्विनावब्रुवन् । अब्रुवन् भिषजौ । भिषजौ वै ।

वै स्थः । स्थ इदम् । इदम् ँयज्ञस्य । यज्ञस्य शिरः । शिरः प्रति ।

प्रति धत्तम् । धत्तमिति । इति तौ । तावब्रूताम् । अब्रूताम् ँवरम् ।

वरम् ँवृणावहै । वृणावहै ग्रहः । ग्रह एव । एव नौ । नावत्र ।

अत्रापि । अपि गृह्यताम् । गृह्यतामिति । इति ताभ्याम् । ताभ्यामेतम् ।

एतमाश्विनम् । आश्विनमगृह्णन् । अगृह्णन् ततः । ततो वै । वै तौ ।

तौ यज्ञस्य । यज्ञस्य शिरः । शिरः प्रति । प्रत्यधत्ताम् । अधत्ताम् ँयत् ।

यदाश्विनः । आश्विनो गृह्यते । गृह्यते यज्ञस्य । यज्ञस्य निष्कृत्यै ।

निष्कृत्यै तौ । निष्कृत्या इति निः–कृत्यै । तौ देवाः । देवा अब्रुवन्न् ।

अब्रुवन्नपूतौ । अपूतौ वै । वा इमौ । इमौ मनुष्यचरौ ।

मनुष्यचरौ भिषजौ । मनुष्यचराविति मनुष्य – चरौ । 37 (50/52)

TS 6.4.9.2 - Kramam

भिषजाविति । इति तस्मात् । तस्माद् ब्राह्मणेन । ब्राह्मणेन भेषजम् ।

भेषजम् न । न कार्यम् । कार्यमपूतः । अपूतो हि । ह्येषः ।

एषोऽमेद्ध्यः । अमेद्ध्यो यः । यो भिषक् । भिषक् तौ ।

तौ बहिष्पवमानेन । बहिष्पमानेन पवयित्वा । बहिष्पवमानेनेति

बहिः–पवमानेन । पवयित्वा ताभ्याम् । ताभ्यामेतम् । एतमाश्विनम् ।

आश्विनमगृह्णन् । अगृह्णन् तस्मात् । तस्माद् बहिष्पवमाने ।

बहिष्पवमाने स्तुते । बहिष्पवमान इति बहिः – पवमाने ।

स्तुत आश्विनः । आश्विनो गृह्यते । गृह्यते तस्मात् । तस्मादेवम् ।

एवम् ँविदुषा । विदुषा बहिष्पवमानः । बहिष्पवमान उपसद्यः ।

बहिष्पवमान इति बहिः – पवमानः । उपसद्यः पवित्रम् ।

उपसद्य इत्युप – सद्यः । पवित्रम् ँवै । वै बहिष्पवमानः ।

बहिष्पवमान आत्मानम् । बहिष्पवमान इति बहिः – पवमानः ।

आत्मानमेव । एव पवयते । पवयते तयोः । तयोस्त्रेधा ।

त्रेधा भैषज्यम् । भैषज्यम् विँ । वि नि । न्यदधुः । अदधुरग्नौ ।

अग्नौ तृतीयम् । तृतीयमफ्सु । अफ्सु तृतीयम् ।

अफ्स्वित्यप् - सु । तृतीयम् ब्राह्मणे । ब्राह्मणे तृतीयम् ।

तृतीयम् तस्मात् । तस्मादुदपात्रम् । उदपात्रमुपनिधाय ।

उदपात्रमित्युद - पात्रम् । **38 (50/57)**

<u>TS 6.4.9.3 - Kramam</u>

उपनिधाय ब्राह्मणम् । उपनिधायेत्युप-निधाय । ब्राह्मणम् दक्षिणतः ।

दक्षिणतो निषाद्य । निषाद्य भेषजम् । निषाद्येति नि - साद्य । भेषजम्

कुर्यात् । कुर्याद् यावत् । यावदेव । एव भेषजम् । भेषजम् तेन ।

तेन करोति । करोति समर्धुकम् । समर्धुकमस्य । समर्धुकमिति

सम् - अर्धुकम् । अस्य कृतम् । कृतम् भवति । भवति

ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः ।

वदन्ति कस्मात् । कस्माथ् सत्यात् । सत्यादेकपात्राः ।

एकपात्रा द्विदेवत्याः । एकपात्रा इत्येक - पात्राः । द्विदेवत्या गृह्यन्ते ।

द्विदेवत्या इति द्वि - देवत्याः । गृह्यन्ते द्विपात्राः । द्विपात्रा हूयन्ते ।

द्विपात्रा इति द्वि - पात्राः । हूयन्त इति । इति यत् । यदेकपात्राः ।

एकपात्रा गृह्यन्ते । एकपात्रा इत्येक – पात्राः । गृह्यन्ते तस्मात् ।
तस्मादेकः । एकोऽन्तरतः । अन्तरतः प्राणः । प्राणो द्विपात्राः ।
प्राण इति प्र – अनः । द्विपात्रा हूयन्ते । द्विपात्रा इति द्वि – पात्राः ।
हूयन्ते तस्मात् । तस्माद् द्वौद्वौ । द्वौद्वौ बहिष्टात् । द्वौद्वाविति द्वौ–द्वौ ।
बहिष्टात् प्राणाः । प्राणाः प्राणाः । प्राणा इति प्र – अनाः । प्राणा
वै । प्राणा इति प्र – अनाः । वा एते । एते यत् । यद् द्विदेवत्याः ।
द्विदेवत्याः पशवः । द्विदेवत्या इति द्वि – देवत्याः । पशव इडा ।
इडा यत् । यदिडाम् । इडाम् पूर्वाम् । पूर्वाम् द्विदेवत्येभ्यः ।
द्विदेवत्येभ्य उपह्वयेत । द्विदेवत्येभ्य इति द्वि – देवत्येभ्यः ।
उपह्वयेत पशुभिः । उपह्वयेतेत्युप – ह्वयेत । **39 (50/66)**

TS 6.4.9.4 - Kramam

पशुभिः प्राणान् । पशुभिरिति पशु – भिः । प्राणानन्तः । प्राणानिति
प्र – अनान् । अन्तर् दधीत । दधीत प्रमायुकः । प्रमायुकः स्यात् ।
प्रमायुक इति प्र – मायुकः । स्याद् द्विदेवत्यान् । द्विदेवत्यान्
भक्षयित्वा । द्विदेवत्यानिति द्वि–देवत्यान् । भक्षयित्वेडाम् । इडामुप ।
उप ह्वयते । ह्वयते प्राणान् । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् ।

एवात्मन् । आत्मन् धित्वा । धित्वा पशून् । पशूनुप । उप ह्वयते ।
ह्वयते वाक् । वाग् वै । वा ऐन्द्रवायवः । ऐन्द्रवायवश्चक्षुः ।
ऐन्दवायव इत्यैन्द्र-वायवः । चक्षुर् मैत्रावरुणः । मैत्रवरुणः श्रोत्रम् ।
मैत्रावरुण इति मैत्रा - वरुणः । श्रोत्रमाश्विनः । आश्विनः पुरस्तात् ।
पुरस्तादैन्द्रवायवम् । ऐन्द्रवायवम् भक्षयति ।
ऐन्द्रवायवमित्यैन्द्र-वायवम् । भक्षयति तस्मात् । तस्मात् पुरस्तात् ।
पुरस्ताद् वाचा । वाचा वदति । वदति पुरस्तात् । पुरस्तान्
मैत्रावरुणम् । मैत्रावरुणम् तस्मात् । मैत्रावरुणमिति मैत्रा-वरुणम् ।
तस्मात् पुरस्तात् । पुरस्ताच्चक्षुषा । चक्षुषा पश्यति ।
पश्यति सर्वतः । सर्वतः परिहारम् । परिहारमाश्विनम् । परिहारमिति
परि-हारम् । आश्विनम् तस्मात् । तस्माथ् सर्वतः । सर्वतः श्रोत्रेण ।
श्रोत्रेण शृणोति । शृणोति प्राणाः । प्राणा वै । प्राणा इति प्र-अनाः ।
वा एते । एते यत् । यद् द्विदेवत्याः ( ) । द्विदेवत्या अरिक्तानि ।
द्विदेवत्या इति द्वि - देवत्याः । **40 (50/62)**

TS 6.4.9.5 - Kramam

अरिक्तानि पात्राणि । पात्राणि सादयति । सादयति तस्मात् ।
तस्मादरिक्ताः । अरिक्ता अन्तरतः । अन्तरतः प्राणाः । प्राण यतः ।
प्राणा इति प्र – अनाः । यतः खलु । खलु वै । वै यज्ञस्य ।
यज्ञस्य विततस्य । विततस्य न । विततस्येति वि – ततस्य ।
न क्रियते । क्रियते तत् । तदनु । अनु यज्ञम् । यज्ञꣳ रक्षाꣳसि ।
रक्षाꣳस्यव । अव चरन्ति । चरन्ति यत् । यदरिक्तानि । अरिक्तानि
पात्राणि । पात्राणि सादयति । सादयति क्रियमाणम् । क्रियमाणमेव ।
एव तत् । तद् यज्ञस्य । यज्ञस्य शये । शये रक्षसाम् ।
रक्षसामनन्ववचाराय । अनन्ववचाराय दक्षिणस्य ।
अनन्ववचारायेत्यननु – अवचाराय । दक्षिणस्य हविर्धानस्य ।
हविर्धानस्योत्तरस्याम् । हविर्धानस्येति हविः – धानस्य । उत्तरस्याम्
वर्तन्याम् । उत्तरस्यामित्युत् – तरस्याम् । वर्तन्याꣳ सादयति ।
सादयति वाचि । वाच्येव । एव वाचम् । वाचम् दधाति । दधात्या ।
आ तृतीयसवनात् । तृतीयसवनात् परि । तृतीयसवनादिति
तृतीय – सवनात् । परि शेरे । शेरे यज्ञस्य । यज्ञस्य सन्तत्यै ।

सन्तत्या इति सम् - तत्यै ॥ 41 (46/52)

(मनुष्यचरा - वुदपात्र - मुपह्वयेत - द्विदेवत्याः - षट्चत्वारिꣳशच्च) (A9)

TS 6.4.10.1 - Kramam

बृहस्पतिर् देवानाम् । देवानाम् पुरोहितः । पुरोहित आसीत् ।

पुरोहित इति पुरः - हितः । आसीच्छण्डामर्कौ ।

शण्डामर्कावसुराणाम् । शण्डामर्काविति शण्डा - मर्कौ ।

असुराणाम् ब्रह्मण्वन्तः । ब्रह्मण्वन्तो देवाः । ब्रह्मण्वन्त इति

ब्रह्मण्ण् - वन्तः । देवा आसन्न् । आसन् ब्रह्मण्वन्तः ।

ब्रह्मण्वन्तोऽसुराः । ब्रह्मण्वन्त इति ब्रह्मण्ण् - वन्तः । असुरास्ते ।

तेऽन्यः । अन्योऽन्यम् । अन्यम् न । नाशक्नुवन् ।

अशक्नुवन्नभिभवितुम् । अभिभवितुम् ते ।

अभिभवितुमित्यभि - भवितुम् । ते देवाः । देवाः शण्डामर्कौ ।

शण्डामर्कावुप । शण्डामर्काविति शण्डा - मर्कौ । उपामन्त्रयन्त ।

अमन्त्रयन्त तौ । तावब्रूताम् । अब्रूताम् वँरम् । वरम् वृँणावहै ।

वृणावहै ग्रहौ । ग्रहावेव । एवानौ । नावत्र । अत्रापि । अपि गृह्येताम् ।

गृह्येतामिति । इति ताभ्याम् । ताभ्यामेतौ । एतौ शुक्रामन्थिनौ ।
शुक्रामन्थिनावगृह्णन् । शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा – मन्थिनौ । अगृह्णन्
ततः । ततो देवाः । देवा अभवन्न् । अभवन् परा । पराऽसुराः ।
असुरा यस्य । यस्यैवम् । एवम् ँविदुषः । विदुषः शुक्रामन्थिनौ ।
शुक्रामन्थिनौ गृह्येते । शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा – मन्थिनौ ।
गृह्येते भवति । गृह्येते इति गृह्येते । भवत्यात्मना । आत्मना परा ।
पराऽस्य । **42** (**50/59**)

<u>TS 6.4.10.2 - Kramam</u>

अस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवति तौ । तौ देवाः । देवा
अपनुद्य । अपनुद्यात्मने । अपनुद्येत्यप – नुद्य । आत्मन इन्द्राय ।
इन्द्रायाजुहवुः । अजुहवुरपनुत्तौ । अपनुत्तौ शण्डामर्कौ ।
अपनुत्तावित्यप – नुत्तौ । शण्डामर्कौ सह । शण्डामर्काविति
शण्डा – मर्कौ । सहामुना । अमुनेति । इति ब्रूयात् । ब्रूयाद् यम् ।
यम् द्विष्यात् । द्विष्याद् यम् । यमेव । एव द्वेष्टि । द्वेष्टि तेन । तेनैनौ ।
एनौ सह । सहाप । अप नुदते । नुदते सः । स प्रथमः । प्रथमः
सङ्कृतिः । सङ्कृतिर् विश्वकर्मा । सङ्कृतिरिति सम् – कृतिः ।

विश्वकर्मेति । विश्वकर्मेति विश्व - कर्मा । इत्येव । एवैनौ ।
एनावात्मने । आत्मन इन्द्राय । इन्द्रायाजुहवुः । अजुहवुरिन्द्रः ।
इन्द्रो हि । ह्येतानि । एतानि रूपाणि । रूपाणि करिक्रत् ।
करिक्रदचरत् । अचरदसौ । असौ वै । वा आदित्यः ।
आदित्यः शुक्रः । शुक्रश्चन्द्रमाः । चन्द्रमा मन्थी । मन्थ्यपिगृह्य ।
अपिगृह्य प्राञ्चौ । अपिगृह्येत्यपि - गृह्य । प्राञ्चौ निः ।
निष्क्रामतः । **43** (**50/56**)

TS 6.4.10.3 - Kramam

क्रामतस्तस्मात् । तस्मात् प्राञ्चौ । प्राञ्चौ यन्तौ । यन्तौ न ।
न पश्यन्ति । पश्यन्ति प्रत्यञ्चौ । प्रत्यञ्चावावृत्य । आवृत्य
जुहुतः । आवृत्येत्या - वृत्य । जुहुतस्तस्मात् । तस्मात् प्रत्यञ्चौ ।
प्रत्यञ्चौ यन्तौ । यन्तौ पश्यन्ति । पश्यन्ति चक्षुषी । चक्षुषी वै ।
चक्षुषी इति चक्षुषी । वा एते । एते यज्ञस्य । एते इत्येते ।
यज्ञस्य यत् । यच्छुक्रामन्थिनौ । शुक्रामन्थिनौ नासिका ।
शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा - मन्थिनौ । नासिकोत्तरवेदिः ।
उत्तरवेदिरभितः । उत्तरवेदिरित्युत्तर - वेदिः । अभितः परिक्रम्य ।

परिक्रम्य जुहतः । परिक्रम्येति परि – क्रम्य । जुहुतस्तस्मात् ।
तस्मादभितः । अभितो नासिकाम् । नासिकाम् चक्षुषी ।
चक्षुषी तस्मात् । चक्षुषी इति चक्षुषी । तस्मान् नासिकया ।
नासिकया चक्षुषी । चक्षुषी विधृते । चक्षुषी इति चक्षुषी । विधृते
सर्वतः । विधृते इति वि – धृते । सर्वतः परि । परि क्रामतः ।
क्रामतो रक्षसाम् । रक्षसामपहत्यै । अपहत्यै देवाः । अपहत्या
इत्यप – हत्यै । देवा वै । वै याः । याः प्राचीः । प्राचीराहुतीः ।
आहुतीरजुहवुः । आहुतीरित्या–हुतीः । अजुहवुर् ये । ये पुरस्तात् ।
पुरस्तादसुराः । असुरा आसन्न् । आसन् तान् । ता॑स्ताभिः ।
ताभिः प्र । प्राणुदन्त । **44** (**50/61**)

<u>TS 6.4.10.4 - Kramam</u>

अनुदन्त याः । याः प्रतीचीः । प्रतीचीर् ये । ये पश्चात् ।
पश्चादसुराः । असुरा आसन्न् । आसन् तान् । ता॑स्ताभिः ।
ताभिरप । अपानुदन्त । अनुदन्त प्राचीः । प्राचीरन्याः । अन्या
आहुतयः । आहुतयो हूयन्ते । आहुतय इत्या – हुतयः । हूयन्ते
प्रत्यञ्चौ । प्रत्यञ्चौ शुक्रामन्थिनौ । शुक्रामन्थिनौ पश्चात् ।

शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा – मन्थिनौ । पश्चाच् च । चैव ।
एव पुरस्तात् । पुरस्ताच् च । च यजमानः । यजमानो भ्रातृव्यान् ।
भ्रातृव्यान् प्र । प्रणुदते । नुदते तस्मात् । तस्मात् पराचीः ।
पराचीः प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्र वीयन्ते ।
वीयन्ते प्रतीचीः । प्रतीचीर् जायन्ते । जायन्ते शुक्रामन्थिनौ ।
शुक्रामन्थिनौ वै । शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा – मन्थिनौ । वा अनु ।
अनु प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्र जायन्ते ।
जायन्तेऽत्रीः । अत्रीश्च । चाद्याः । आद्याश्च । च सुवीराः । सुवीराः
प्रजाः । सुवीरा इति सु – वीराः । प्रजाः प्रजनयन्न् । प्रजा
इति प्र – जाः । प्रजनयन् परि । प्रजनयन्निति प्र – जनयन्न् ।
परीहि । इहि शुक्रः । शुक्रः शुक्रशोचिषा । शुक्रशोचिषा सुप्रजाः ।
शुक्रशोचिषेति शुक्र – शोचिषा । **45 (50/59)**

TS 6.4.10.5 - Kramam

सुप्रजाः प्रजाः । सुप्रजा इति सु – प्रजाः । प्रजाः प्रजनयन्न् ।
प्रजा इति प्रजाः । प्रजनयन् परि । प्रजनयन्निति प्र – जनयन्न् ।
परीहि । इहि मन्थी । मन्थी मन्थिशोचिषा । मन्थिशोचिषेति ।

मन्थिशोचिषेति मन्थि – शोचिषा । इत्याह । आहैताः । एता वै ।
वै सुवीराः । सुवीरा याः । सुवीरा इति सु – वीराः । या अत्रीः ।
अत्रीरेताः । एताः सुप्रजाः । सुप्रजा याः । सुप्रजा इति सु–प्रजाः ।
या आद्याः । आद्या यः । य एवम् । एवम् वेद । वेदात्री । अत्र्यस्य ।
अस्य प्रजा । प्रजा जायते । प्रजेति प्र – जा । जायते न । नाद्या ।
अद्या प्रजापतेः । प्रजापतेरक्षि । प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः ।
अक्ष्यश्वयत् । अश्वयत् तत् । तत् परा । पराऽपतत् । अपतत् तत् ।
तद् विकङ्कतम् । विकङ्कतम् प्र । विकङ्कतमिति वि–कङ्कतम् ।
प्राविशत् । अविशत् तत् । तद् विकङ्कते । विकङ्कते न ।
विकङ्कत इति वि – कङ्कते । नारमत । अरमत तत् ।
तद् यवम् । यवम् प्र । प्राविशत् । अविशत् तत् । तद् यवे ।
यवेऽरमत । अरमत तत् । तद् यवस्य ( ) ।
यवस्य यवत्वम् । **46 (50/60)**

TS 6.4.10.6 - Kramam

यवत्वम् ँयत् । यवत्वमिति यव - त्वम् । यद् वैकङ्कतम् ।
वैकङ्कतम् मन्थिपात्रम् । मन्थिपात्रम् भवति । मन्थिपात्रमिति
मन्थि - पात्रम् । भवति सक्तुभिः । सक्तुभिः श्रीणाति ।
सक्तुभिरिति सक्तु - भिः । श्रीणाति प्रजापतेः । प्रजापतेरेव ।
प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । एव तत् । तच् चक्षुः । चक्षुः सम् ।
सम् भरति । भरति ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन
इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति कस्मात् । कस्माथ् सत्यात् । सत्यान्
मन्थिपात्रम् । मन्थिपात्रꣳ सदः । मन्थिपात्रमिति मन्थि - पात्रम् ।
सदो न । नाश्नुते । अश्नुत इति । इत्यार्तपात्रम् । आर्तपात्रꣳ हि ।
आर्तपात्रमित्यार्त - पात्रम् । हीति । इति ब्रूयात् । ब्रूयाद् यत् ।
यदश्नुवीत । अश्नुवीतान्धः । अन्धोऽद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युः स्यात् ।
स्यादार्तिम् । आर्तिमा । आर्च्छेत् । ऋच्छेत् तस्मात् । तस्मान् न ।
नाश्नुते । अश्नुत इत्यश्नुते ॥ **47** (**37/44**)

(आत्मना परा - नि - ष्प्र - शुक्रशोचिषा - यवस्य - सप्तत्रिꣳशच्च) (A10)

TS 6.4.11.1 - Kramam

देवा वै । वै यत् । यद् यज्ञे । यज्ञेऽकुर्वत । अकुर्वत तत् । तदसुराः ।

असुरा अकुर्वत । अकुर्वत ते । ते देवाः । देवा आग्रयणाग्रान् ।

आग्रयणाग्रान् ग्रहान् । आग्रयणाग्रानित्याग्रयण – अग्रान् ।

ग्रहानपश्यन् । अपश्यन् तान् । तानगृह्णत । अगृह्णत ततः । ततो वै ।

वै ते । तेऽग्रम् । अग्रम् परि । पर्यायन् । आयन्. यस्य । यस्यैवम् ।

एवम् ँविदुषः । विदुष आग्रयणाग्राः । आग्रयणाग्रा ग्रहाः ।

आग्रयणाग्रा इत्याग्रयण – अग्राः । गृहा गृह्यन्ते । गृह्यन्तेऽग्रम् ।

अग्रमेव । एव समानानाम् । समानानाम् परि । पर्येति ।

एति रुग्णवत्या । रुग्णवत्यर्चा । रुग्णवत्येति रुग्ण – वत्या । ऋचा

भ्रातृव्यवतः । भ्रातृव्यवतो गृह्णीयात् । भ्रातृव्यवत इति भ्रातृव्य–वतः ।

गृह्णीयाद् भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्यैव । एव रुक्त्वा । रुक्त्वाऽग्रम् ।

अग्रꣳ समानानाम् । समानानाम् परि । पर्येति । एति ये । ये देवाः ।

देवा दिवि । दिव्येकादश । एकादश स्थ । स्थेति । इत्याह ।

आहैतावतीः । **48** (**50/54**)

TS 6.4.11.2 - Kramam

एतावतीर् वै । वै देवताः । देवतास्ताभ्यः । ताभ्य एव । एवैनम् ।

एनꣳ सर्वाभ्यः । सर्वाभ्यो गृह्णाति । गृह्णात्येषः । एष ते । ते योनिः ।

योनिर् विश्वेभ्यः । विश्वेभ्यस्त्वा । त्वा देवेभ्यः । देवेभ्य इति ।

इत्याह । आह वैश्वदेवः । वैश्वदेवो हि । वैश्वदेव इति वैश्व – देवः ।

ह्येषः । एष देवतया । देवतया वाक् । वाग् वै । वै देवेभ्यः ।

देवेभ्योऽप । अपाक्रामत् । अक्रामद् यज्ञाय । यज्ञयातिष्ठमाना ।

अतिष्ठमाना ते । ते देवाः । देवा वाचि । वाच्यपक्रान्तायाम् ।

अपक्रान्तायाम् तूष्णीम् । अपक्रान्तायामित्यप – क्रान्तायाम् । तूष्णीम्

ग्रहान् । गृहानगृह्णत । अगृह्णत सा । साऽमन्यत । अमन्यत वाक् ।

वागन्तः । अन्तर् यन्ति । यन्ति वै । वै मा । मेति । इति सा ।

साऽऽग्रयणम् । आग्रयणम् प्रति । प्रत्या । आऽगच्छत् ।

अगच्छत् तत् । तदाग्रयणस्य । आग्रयणस्याग्रयणत्वम् ।

आग्रयणत्वम् तस्मात् । आग्रयणत्वमित्याग्रयण – त्वम् । **49 (50/53)**

TS 6.4.11.3 - Kramam

तस्मादाग्रयणे । आग्रयणे वाक् । वाग् वि । वि सृज्यते । सृज्यते यत् । यत् तूष्णीम् । तूष्णीम् पूर्वे । पूर्वे ग्रहाः । ग्रहा गृह्यन्ते । गृह्यन्ते यथा । यथा थ्सारी । थ्सारीयति । इयति मे । म आखः । आख इयति । इयति न । नाप । अप राथ्स्यामि । राथ्स्यामीति । इत्युपावसृजति । उपावसृजत्येवम् । उपावसृजतीत्युप-अवसृजति । एवमेव । एव तत् । तदद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युराग्रयणम् । आग्रयणम् गृहीत्वा । गृहीत्वा यज्ञम् । यज्ञमारभ्य । आरभ्य वाचम् । आरभ्येत्या - रभ्य । वाचम् ँवि । वि सृजते । सृजते त्रिः । त्रिर्. हिम् । हिम् करोति । करोत्युद्गातॄन् । उद्गातॄनेव । उद्गातॄनित्युत्-गातॄन् । एव तत् । तद् वृणीते । वृणीते प्रजापतिः । प्रजापतिर् वै । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । वा एषः । एष यत् । यदाग्रयणः । आग्रयणो यत् । यदाग्रयणम् । आग्रयणम् गृहीत्वा । गृहीत्वा हिङ्करोति । हिङ्करोति प्रजापतिः । हिङ्करोतीति हिम् - करोति । प्रजापतिरेव । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । एव तत् । **50** (**50/56**)

TS 6.4.11.4 - Kramam

तत् प्रजाः । प्रजा अभि । प्रजा इति प्र - जाः । अभि जिघ्रति ।
जिघ्रति तस्मात् । तस्माद् वथ्सम् । वथ्सम् जातम् । जातम् गौः ।
गौरभि । अभि जिघ्रति । जिघ्रत्यात्मा । आत्मा वै । वा एषः ।
एष यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यदाग्रयणः । आग्रयणः सवनेसवने ।
सवनेसवनेऽभि । सवनेसवन इति सवने - सवने । अभि गृह्णाति ।
गृह्णात्यात्मन् । आत्मन्नेव । एव यज्ञम् । यज्ञ९ सम् । सम् तनोति ।
तनोत्युपरिष्टात् । उपरिष्टादा । आ नयति । नयति रेतः । रेत एव ।
एव तत् । तद् दधाति । दधात्यधस्तात् । अधस्तादुप । उप गृह्णाति ।
गृह्णाति प्र । प्र जनयति । जनयत्येव । एव तत् । तद् ब्रह्मवादिनः ।
ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति
कस्मात् । कस्माथ् सत्यात् । सत्याद् गायत्री । गायत्री कनिष्ठा ।
कनिष्ठा छन्दसाम् । छन्दसा९ सती । सती सर्वाणि ।
सर्वाणि सवनानि । सवनानि वहति । वहतीति ( ) । इत्येषः ।
एष वै । वै गायत्रियै । गायत्रियै वथ्सः । वथ्सो यत् । यदाग्रयणः ।

आग्रयणस्तम् । तमेव । एव तत् । तदभिनिवर्तम् । अभिनिवर्त॑ꣳ सर्वाणि । अभिनिवर्तमित्यभि – निवर्तम् । सर्वाणि सवनानि । सवनानि वहति । वहति तस्मात् । तस्माद् वथ्सम् । वथ्समपाकृतम् । अपाकृतम् गौः । अपाकृतमित्यप – आकृतम् । गौरभि । अभि नि । नि वर्तते । वर्तत इति वर्तते ॥ **51** (**70/75**)

(आहा – ऽग्रयणत्वम् – प्रजापतिरेवे – ति – विꣳशतिश्च) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(यज्ञेन ता उपयड्भि – र्देवा वै यज्ञमाग्नीध्रे – ब्रह्मवादिनः स त्वे – देवस्य ग्रावाणं – प्राणो वा उपाꣳश्वग्रा – देवा वा उपाꣳशो – वाग्वै – मित्रं – यँज्ञस्य – बृहस्पति – र्देवा वा आग्रयणाग्रा – नेकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(यज्ञेन – लोके पशुमान्थ् स्याथ् – सवनं माध्यन्दिनं – वाँग्वा – अरिक्तानि – तत् प्रजा – एकपञ्चाशत्)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of 6th Kandam

(यज्ञेन – नि वर्तते)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति षष्ठकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

========================

Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for Kandam 6, Prasanam 4 (TS 6.4)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyam
Anuvakam 1	5	232	285
Anuvakam 2	6	326	372
Anuvakam 3	4	225	264
Anuvakam 4	4	194	220
Anuvakam 5	7	352	413
Anuvakam 6	4	194	230
Anuvakam 7	3	178	199
Anuvakam 8	3	172	187
Anuvakam 9	5	246	289
Anuvakam 10	6	287	339
Anuvakam 11	4	220	238
Total →	51	2626	3036